

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP.411.001.01.2021

Pani Dorota Przysiężna-Bator
Burmistrz Kietrza
Urząd Miejski w Kietrze
ul. 3 Maja 1
48-130 Kietrz

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

S/21/003 – Prawidłowość wykorzystania środków otrzymanych z budżetu państwa na organizację stołówek i miejsc spożywania posiłków w szkołach w ramach programu „Posiłek w domu i w szkole” na lata 2019-2023 w wybranych gminach województwa opolskiego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Kietrze ¹ , 48-130 Kietrz
Kierownik jednostki kontrolowanej	Dorota Przysiężna-Bator, Burmistrz Kietrza, od 19 listopada 2018 r. ²
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działania gminy w zakresie określenia potrzeb szkoły w zakresie organizacji stołówki lub miejsc spożywania posiłków w ramach Programu 2. Prawdliwość działań gminy w zakresie wykorzystania środków finansowych uzyskanych w ramach Programu 3. Prawdliwość rozliczenia otrzymanej dotacji na zakup wyposażenia i usług związanych z realizacją zadania organizacji stołówek i miejsc spożywania posiłków
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2019 r. do 30 września 2021 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem lub po tym okresie, które mają związek z działaniami objętymi kontrolą
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontroler	Miron Rokujżo, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/93/2021 z 15 października 2021 r. (akta kontroli str. 1-2)

¹ Dalej UM w Kietrze lub Urząd.

² Dalej Burmistrz.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w zakresie wykorzystania środków finansowych, otrzymanych z budżetu państwa w ramach realizacji modułu 3 wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023⁵, na doposażenie i poprawę standardu stołówki szkolnej funkcjonującej w Publicznej Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II Zespołu Szkół w Kietrze⁶.

Gmina Kietrz⁷ – będąca organem prowadzącym ww. Szkołę – nie zrealizowała zadania w terminie wynikającym z przepisów prawa⁸ i określonym w § 3 ust. 4 umowy nr WRE.531.3.2020-8 z 24 czerwca 2020 r. w sprawie wsparcia finansowego⁹, tj. do 31 grudnia 2020 r. W terminie tym dokonano wprowadzenia zapłaty wynagrodzenia należnego wykonawcy zamówienia publicznego, jednak dostawa i montaż nabytych przez Gminę urządzeń i wyposażenia miały miejsce w styczniu i lutym 2021 r., a część urządzeń została zamontowana w październiku 2021 r. przez innego wykonawcę¹⁰. Sporządzony przez Zastępcę Burmistrza Kietrza protokół odbioru z 31 grudnia 2020 r. był niezgodny ze stanem rzeczywistym, gdyż poszczególne składniki zamówienia były wysyłane do wykonawcy przez producentów lub importerów w okresie od 8 stycznia do 2 lutego 2021 r., a zamknięcie zamówienia nastąpiło dokumentem wydania z 20 lutego 2021 r.

Zakres zadania został istotnie zmieniony w stosunku do kalkulacji kosztów realizacji zadania zawartej we wniosku o dotację, m.in. poprzez wprowadzenie zakupów inwestycyjnych w kwocie 78 527,78 zł¹¹, które zostały sfinansowane ze środków dotacji w wysokości 52 739,25 zł (w 67,16%). Stanowiło to naruszenie § 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie realizacji modułu 3 oraz § 2 ust. 10 i ust. 15 umowy dotacji, w myśl których dotacja przeznaczona była na wydatki bieżące i nie mogła być wykorzystana na wydatki majątkowe.

Kontrolowana jednostka – do zakończenia czynności kontrolnych w dniu 1 grudnia 2021 r. – nie zwróciła do budżetu państwa (na rachunek Wojewody Opolskiego) 80 000 zł dotacji niewykorzystanej do końca roku budżetowego 2020, pomimo że na mocy § 3 ust. 6 umowy dotacji obowiązywał w tym zakresie termin 15 stycznia 2021 r. Do zakończenia czynności kontrolnych w Urzędzie nie podjęto także żadnych działań na rzecz zwrotu dotacji w części wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem (tj. 52 739,25 zł stanowiących wydatki majątkowe), co stanowiło uchybienie obowiązku przewidzianego § 3 ust. 7 i ust. 11 umowy dotacji.

Za oceną negatywną przemawiały także: 1/ naruszenia przepisów o rachunkowości przy ewidencjonowaniu i umarzaniu nabytych z wykorzystaniem dotacji środków trwałych o wartości przekraczającej 10 000 zł¹², które zdaniem Najwyższej Izby

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej Program.

⁶ Dalej Szkoła lub ZS w Kietrze.

⁷ Dalej Gmina.

⁸ Tj. § 5 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2019 r. w sprawie realizacji modułu 3 wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” dotyczącego wspierania w latach 2019-2023 organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki przez organizację stołówek i miejsc spożywania posiłków (Dz. U. z 2019 r. poz. 267), dalej: rozporządzenie w sprawie realizacji modułu 3.

⁹ Dalej umowa dotacji.

¹⁰ Piec konwekcyjno-parowy, okap kuchenny i kocioł gastronomiczny do czasu montażu były przechowywane w oryginalnych opakowaniach w suterrenach Szkoły.

¹¹ W tym: 1/ 11 735,34 zł kuchnia gastronomiczna gazowa 6 palnikowa z piekarnikiem elektrycznym, 2/ 10 867,41 zł patelnia uchylna gazowa 72l, 3/ 34 096,83 zł piec konwekcyjno-parowy Unox 5XGN, 4/ 21 828,20 zł kocioł gastronomiczny warzelny gazowy 150l.

¹² Zostały one ujęte w ewidencji księgowej na koncie 013 *Pozostałe środki trwałe*, pomimo że wartość każdego z nich przewyższała 10 000 zł, a zatem powinny zostać ujęte na koncie 011 *Środki trwałe*. Dokonano także ich

Kontroli, miały na celu stworzenie pozorów zgodnego z przeznaczeniem wykorzystania dotacji – tj. na wydatki bieżące, 2/ niedochowanie wynikającego z art. 46 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym¹³ obowiązku uzyskania kontrasygnaty Skarbnika Gminy umowy z 8 grudnia 2020 r. w przedmiocie doposażenia kuchni 3/ uchybienia przepisów instrukcji kancelaryjnej¹⁴ polegające na nienadaniu numeru sprawy dla procedury wyłonienia wykonawcy doposażenia kuchni oraz na zaniechaniu rejestracji korespondencji wychodzącej (zapytań cenowych) i wpływającej (ofert), 4/ niegospodarne wydatkowanie środków publicznych przejawiające się wprowadzeniem do eksploatacji pieca konwekcyjno-parowego, kotła warzelnego i okapu, o łącznej wartości 60 322 zł, po upływie 10 miesięcy od dokonania za nie zapłaty, co skutkowało de facto utratą gwarancji za ten okres i zamrożeniem środków, 5/ niegospodarna wymiana kompletu siedmiu lamp LED o wartości 4 305 zł¹⁵ zaledwie po kilku miesiącach ich użytkowania, 6/ zaniechanie przeprowadzenia kontroli wewnętrznej i niewyjaśnienie działań Zastępcy Burmistrza, który realizował dotowane zadanie w okresie przerwy w świadczeniu pracy przez Burmistrza¹⁶, w sytuacji gdy prowadzona przez Komisję Rewizyjną od lutego 2021 r. procedura kontrolna została zablokowana sporami natury proceduralnej i zmianami personalnymi.

Cel dotowanego zadania, czyli doposażenie i poprawa standardu stołówki w Szkole, został zrealizowany częściowo w lutym 2021 r. a w pełnym zakresie 3 listopada 2021 r., kiedy to wznowiono przygotowywanie obiadów dla uczniów z możliwością wykorzystania wszystkich urządzeń i elementów wyposażenia zakupionych w ramach Programu. Okoliczność ta nie sanuje stwierdzonych nieprawidłowości i nie mogła wpłynąć na zmianę oceny ogólnej kontrolowanej działalności.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Działania gminy w zakresie określenia potrzeb szkoły w zakresie organizacji stołówki lub miejsc spożywania posiłków w ramach Programu

Opis stanu faktycznego

1.1. W Regulaminie organizacyjnym Urzędu określono, że Burmistrz przy jego pomocy wykonuje zadania własne gminy wynikające z ustaw, niezastrzeżone do właściwości gminnych jednostek organizacyjnych, zadania zlecone z zakresu administracji rządowej oraz zadania wynikające z zawartych porozumień z organami administracji rządowej oraz innymi jednostkami samorządu terytorialnego (§ 3 ust. 1). W kontrolowanym okresie, realizacja zadania z zakresu modułu 3 Programu, na podstawie umowy dotacji została powierzona Gminie Kietrz reprezentowanej przez Burmistrza.

(akta kontroli str. 84, 153-157)

---

jednorazowego umorzenia na koncie 072 *Umorzenie pozostałych środków trwałych*, a powinny one podlegać sukcesywnym odpisom amortyzacyjnym na koncie 071 *Umorzenie środków trwałych*.

¹³ Ustawa z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, ze zm.).

¹⁴ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. z 2011 r. Nr 14, poz. 67), dalej instrukcja kancelaryjna.

¹⁵ Według zapisów ewidencji księgowej.

¹⁶ Od 3 listopada do 31 grudnia 2020 r.

¹⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

1.2. W realizację zadań z modułu 3 Programu było zaangażowanych ogółem siedem osób, w tym pięć osób zatrudnionych w Urzędzie¹⁸ i dwie w dwóch szkołach¹⁹ objętych wnioskiem o dotację. Realizacji zadań z modułu 3 Programu nie przypisano konkretnym komórkom Urzędu oraz szkół, ani osobom zaangażowanych w ich realizację. W Urzędzie nie opracowano i nie wdrożono procedury monitorowania i oceny realizacji projektów dofinansowanych ze środków zewnętrznych (z wyjątkiem programu Maluch+, Maluch 2), a w planach działań podejmowanych w celu zapewnienia realizacji przez kontrolowaną jednostkę celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy (kontroli zarządczej) nie ujęto weryfikacji prawidłowości realizacji projektów dofinansowanych w ramach modułu 3 Programu.

(akta kontroli str. 94-104, 573-574, 577-579, 580-582, 583)

1.3. Dyrektorzy Szkół w terminie określonym w § 6 ust. 3 rozporządzenia w sprawie modułu 3 złożyli wnioski²⁰ o udzielenie wsparcia finansowego na doposażenie i poprawę standardu funkcjonujących stołówek szkolnych²¹. We wnioskach podano m.in. informacje charakteryzujące aktualny stan wyposażenia stołówek, planowany sposób wykorzystania wsparcia finansowego (obejmujący zakup sprzętu, naczyń i wyposażenia oraz – w przypadku ZS w Kietrze – remont instalacji elektrycznej, wodno-kanalizacyjnej i wentylacyjnej), jak też przewidywanych efektów (możliwość wydawania poniżej 250 posiłków dziennie w ZSP w Nowej Cerekwi i od 250 do 500 w ZS w Kietrze). Według kalkulacji ZSP w Nowej Cerekwi całkowity koszt realizacji zadania został oszacowany na kwotę 38 516 zł, który planowano sfinansować dotacją celową w kwocie 30 813 zł (80%) i wkładem własnym Szkoły w kwocie 7 703 zł (20%). Koszt zadania w ZS w Kietrze oszacowano na 163 486 zł, z czego 80 000 zł (48,93%) do sfinansowania z dotacji, a 80 809 zł (49,43%) z własnego wkładu finansowego, przy 2 677 zł (1,64%) własnego wkładu rzeczowego.

Kalkulacje przewidywały zakup wyposażenia stanowiącego środki trwałe (np. patelnia elektryczna za 6 500 zł i maszynka do mielenia mięsa za 2 199 zł dla ZSP w Nowej Cerekwi albo zmywarko-wyparzarka za 6 500 zł i okap kuchenny za 8 600 zł do ZS w Kietrze). W dokumencie tym nie ujęto środków trwałych o wartości przewyższającej 10 000 zł, których nabycie zaliczałoby się do wydatków majątkowych. Wyszczególnione w kalkulacjach zakupy kwalifikowały się do wydatków bieżących.

(akta kontroli str. 121-125, 126-135)

Wnioski Szkół były merytorycznie weryfikowane przez Inspektora ds. Oświaty pod względem zgodności z przepisami i warunkami dotacji, która na ich podstawie sporządziła projekt wniosku organu prowadzącego (Gminy Kietrz) do Wojewody Opolskiego. W dniu 15 kwietnia 2020 r. Burmistrz podpisała wniosek, który następnie został złożony do Kuratorium Oświaty w Opolu. Wniosek zawierał wszystkie dane określone w § 6 ust. 5 rozporządzenia w sprawie modułu 3. Dane te były prawidłowe i kompletne.

(akta kontroli str. 136-152, 592)

1.4. Podane we wniosku Gminy informacje charakteryzujące szkoły, zakresy planowanego sposobu wykorzystania wsparcia finansowego i kosztów realizacji zadań, były zgodne z danymi wniosków szkół z 5 lutego (wpływ 6 lutego) i 8 kwietnia

¹⁸ Inspektor ds. oświaty, Z-ca Burmistrza, trzech pracowników Referatu Finansowo-Podatkowego.

¹⁹ Dyrektor ZSP w Nowej Cerekwi i Dyrektor ZS w Kietrze.

²⁰ Poprzez wypełnienie drugiej części formularza Wniosku w układzie określonym drukiem dostępnym pod adresem <https://www.kuratorium.opole.pl/wieloletni-rzadowy-program-posilek-w-szkole-i-w-domu-na-lata-2019-2023-2/>

²¹ Wniosek Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Nowej Cerekwi wpłynął do Urzędu 6 lutego 2020 r., a wniosek Zespołu Szkół w Kietrze w dniu 14 kwietnia 2020 r.

(wpływ 14 kwietnia) 2020 r. Wniosek Gminy został zakwalifikowany do wsparcia finansowego w ramach modułu 3 Programu w zakresie doposażenia i poprawy funkcjonowania stołówki szkolnej w ZS w Kietrze. Na to zadanie Gminie przyznano dotację celową w wysokości 80 000 zł. Zadania planowanego w ZSP w Nowej Cerekwi nie objęto wsparciem finansowym.

(akta kontroli str. 136-152, 153-159)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Gminy dotyczące określenia potrzeb szkół w zakresie organizacji stołówki w ramach Programu.

Realizacja modułu 3 Programu nie została wprost przypisana konkretnym komórkom organizacyjnym lub pracownikom Urzędu, jednakże poszczególne jej etapy wpisywały się we właściwość Referatów i zakresy obowiązków pracowników. Nie wystąpiły też przeszkody organizacyjne do przygotowania prawidłowego wniosku dotacyjnego i jego terminowego złożenia.

OBSZAR

2. Prawdliwość działań gminy w zakresie wykorzystania środków finansowych uzyskanych w ramach Programu.

Opis stanu
faktycznego

2.1. Na podstawie umowy WRE.531.3.2020-8 z 24 czerwca 2020 r. Wojewoda Opolski udzielił Gminie dotacji celowej w wysokości 80 000,00 zł na realizację zadania polegającego na doposażeniu i poprawie funkcjonowania stołówki szkolnej w Zespole Szkół w Kietrze przy ul. Głowackiego 37. W ramach zadania przewidziano zakup usług i wyposażenia, o których mowa w §2 ust. 7 rozporządzenia w sprawie realizacji modułu 3. Całkowity koszt realizacji zadania – zgodnie z wnioskiem Gminy – określono na kwotę 163 486 zł, która miała być sfinansowana środkami dotacji (maksymalnie w 80% i nie więcej niż 80 000 zł) i wkładem własnym Gminy w pozostałej części (minimalnie 20%). Gmina zobowiązała się m.in. do zachowania ww. procentowego udziału dotacji w całkowitym koszcie realizacji zadania, przeznaczenia jej na wydatki bieżące określone w art. 124 ust. 3 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²² i niefinansowania środkami dotacji wydatków majątkowych określonych w art. 124 ust. 4 ww. ustawy.

Realizacja zadania miała nastąpić w nieprzekraczalnym terminie do 31 grudnia 2020 r., a do 15 stycznia 2021 r. należało zwrócić niewykorzystane środki dotacji na rachunek bankowy wydatków Wojewody Opolskiego. Ponadto Gmina zobowiązała się do przekazania do 15 stycznia 2021 r. zestawienia dowodów księgowych²³ i sporządzenia sprawozdania z realizacji Programu²⁴ i dostarczenia go Wojewodzie Opolskiemu do 31 marca 2021 r.

(akta kontroli str. 153-159)

Burmistrz zarządzeniem nr 86.A.2020 z 26 czerwca 2020 r. dokonała zmian w planie dochodów i wydatków Gminy na 2020 r., zwiększając dochody o 80 000 zł oraz ustalając plan wydatków bieżących w dziale 801 rozdziale 80148 na kwotę 80 000 zł na wydatki bieżące jednostek budżetowych – wydatki związane z ich realizacją ich zadań statutowych.

Zarządzeniem nr 11/2020 Dyrektora ZS w Kietrze z 26 czerwca 2020 r. dokonano zmian w planie finansowym ZS w Kietrze na 2020 rok – zwiększono wydatki bieżące

²² Dz. U. z 2021 r. poz. 1773, ze zm.

²³ Według załącznika nr 1 do umowy.

²⁴ Według załącznika nr 2 do umowy.

o 81 068 zł, w tym 80 000 zł w rozdziale 80148 w § 4210 zakup materiałów i wyposażenia. Wojewoda Opolski 26 czerwca 2020 r. przekazał Gminie dotację w kwocie 80 000 zł, a środki te 31 grudnia 2020 r. zostały przekazane na rachunek bankowy ZS w Kietrze.

(akta kontroli str. 160, 189, 510-516)

2.2. Czynności związane z przygotowaniem, przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego i udzieleniem zamówienia publicznego na realizację zadania pn. *Modernizacja zespołu kuchennego w Zespole Szkół w Kietrze przy ul. Głowackiego 37 w Kietrze – Zakup, dostawa i montaż urządzeń oraz usługa instalacyjna dotycząca lamp LED*, a także przeprowadzeniem odbioru tego zadania, realizował Z-ca Burmistrza zgodnie z posiadanym pełnomocnictwem²⁵. Akta postępowania zawierały dokumenty przewidziane w obowiązującym w Urzędzie Regulaminie udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej wartości 30 000 euro²⁶, tj.: 1/ notatkę z szacowania wartości zamówienia z 1 grudnia 2020 r.²⁷, 2/ szczegółowy opis zamówienia, 3/ trzy zapytania cenowe skierowane do lokalnych wykonawców²⁸ z 1 grudnia 2020 r., 4/ trzy propozycje cenowe z 7 grudnia 2020 r., 5/ notatkę z wyboru wykonawcy z 7 grudnia 2020 r. Dla ww. postępowania nie został nadany numer sprawy, a zapytania cenowe i propozycje cenowe nie zostały ujęte w rejestrze korespondencji – odpowiednio – wychodzącej i wpływającej. Powyższe opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1180120, 161-183, 573-575)

2.3. Szczegółowy opis zamówienia z 1 grudnia 2020 r. został zmieniony w stosunku do założeń zadania zawartego we wniosku o dotację i objętego umową dotacji, m.in. poprzez rezygnację z prac remontowych instalacji elektrycznej, gazowej i wodno-kanalizacyjnej oraz rozszerzenie listy urządzeń o piec konwekcyjno-parowy i kocioł warzelny. Zmiany wprowadził Z-ca Burmistrza bez konsultowania ich z pracownikami merytorycznymi: Skarbnikiem Gminy, Dyrektorem Szkoły, Inspektorem ds. Oświaty. Dyrektor Szkoły zeznała: *Zmiany urządzeń w stosunku do zapotrzebowania zgłoszonego przez Szkołę nie były ze mną konsultowane. Nic mi nie wiadomo, czy i w ogóle zmiany te były konsultowane z pracownikami Szkoły. Nie jestem w stanie powiedzieć dlaczego zakupione urządzenia nie były tożsame z wnioskiem Szkoły.* Kierownik Referatu Oświaty i Kultury (wcześniej Inspektor ds. Oświaty) wyjaśniła: *Nie wiedziałam o zmianie zakresu zadania w stosunku do wniosku i umowy dotacji. Byłam przekonana, że zadanie zostanie zrealizowane w sposób wskazany we wniosku o dotację. Nie wiem kto i dlaczego wprowadził zmiany w zakresie zadania.* Z-ca Burmistrza zeznał: *Uznałem, że zakres prac i wyposażenia kuchni określone w umowie z Wojewodą z 24 czerwca 2020 r. jest niewystarczający, a zasadne jest przeprowadzenie remontu (modernizacji) w szerszym zakresie. W wyniku rozmów na spotkaniach z udziałem Burmistrza, Z-ca Burmistrza, Dyrektora Szkoły, Wicedyrektora Szkoły i przedstawicieli Rady Miasta, władze Gminy ustaliły, że celowe jest przeprowadzenie kompleksowej modernizacji pomieszczeń kuchni, a nadzór nad tym projektem powierzono Z-cy Burmistrza. Według zeznań Z-ca Burmistrza: *Moją intencją było wykorzystanie dotacji z Programu przy realizacji zadania o szerszym zakresie niż zadanie objęte umową dotacji – tj. przeprowadzenie modernizacji zamiast remontu pomieszczeń kuchni oraz wyposażenie ich w komplet nowych profesjonalnych urządzeń**

²⁵ Zarządzenie nr 131/2018 Burmistrza Kietrza z 3 grudnia 2018 r., ze zm.

²⁶ Zarządzenie nr 33/2010 Burmistrza Kietrza z 23 lipca 2010 r., ze zm.

²⁷ Szacowana wartość zamówienia wynosiła 93 658,54 zł bez podatku VAT.

²⁸ Z Kietrza, Głubczyc i Księżego Pola. Wykonawcy w CEIDG nie mieli wykazanego prowadzenia działalności w zakresie dostaw urządzeń dla gastronomii, ale wcześniej realizowali zamówienia w zakresie wykonania i remontów instalacji wodnych, kanalizacyjnych, elektrycznych i gazowych oraz na przyłączeniu urządzeń do tych instalacji.

gastronomicznych zamiast zakładanego pierwotnie niezbędnego doposażenia. Gdy w grudniu 2020 r. było wiadomo, że przeprowadzenie modernizacji nie będzie możliwe do końca roku, uznałem, że środki z przyznanej dotacji należy wykorzystać na zakup wyposażenia, które będzie spójne z planowanym szerszym zadaniem inwestycyjnym (modernizacja). Kierunek tego zadania – pożądaný stan docelowy – był określony w dokumentacji projektowej z 2014 r. i na jej podstawie Z-ca Burmistrza opracował opis przedmiotu zamówienia publicznego pn. *Zakup, dostawa i montaż urządzeń oraz usługa instalacyjna dotycząca lamp LED*. Przed wprowadzeniem zmian zakresu zadania Z-ca Burmistrza dwukrotnie rozmawiał telefonicznie z pracownikami Kuratorium i uzyskał zapewnienie, że *nie ma wymogu sztywnego trzymania się zakresu zadania określonego we wniosku o datację i możliwe są zmiany przeznaczenia środków z dotacji w granicach określonych w rozporządzeniu (kwalifikowalność wydatków i proporcje udziału własnego do dotacji)*. Opisane zmiany zakresu zadania były przyczyną niezgodnego z przeznaczeniem wykorzystania dotacji na wydatki majątkowe, które nie stanowiły wydatków kwalifikowanych Programu, co szczegółowo opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 161-183, 573-575)

2.4. Zamówienia publicznego na realizację zadania pn. *Zakup, dostawa i montaż urządzeń oraz usługa instalacyjna dotycząca lamp LED*²⁹ udzielono 8 grudnia 2020 r. Piotrowi Dudzie prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą Centrum Budowlane DUDA Piotr Duda³⁰ w Kietrze, który złożył najkorzystniejszą propozycję cenową³¹ opiewającą na 119 125,50 zł. Termin realizacji zadania określono na 31 grudnia 2020 r. Umowę z Wykonawcą w imieniu Gminy zawarł Z-ca Burmistrza. Umowa ta nie została przedstawiona Skarbnikowi Gminy do kontrasygnaty i nie została zarejestrowana w Centralnym Rejestrze Umów UM w Kietrze, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 164-175, 184-187)

2.5. Odbiór urządzeń i sprzętu o wartości 119 125,50 zł został stwierdzony protokołem obioru z 31 grudnia 2020 r. podpisanym przez Z-cę Burmistrza i Wykonawcę. Treść protokołu nie była zgodna ze stanem faktycznym, gdyż urządzenia faktycznie dostarczano w styczniu i lutym 2021 r., a montaż pieca konwekcyjno-parowego, kotła warzelnego i okapu został przeprowadzony w październiku 2021 r. W dniu 22 października 2021 r.³² wszystkie urządzenia zakupione z wykorzystaniem dotacji – z wyjątkiem kompletu siedmiu lamp LED – były zamontowane w pomieszczeniach kuchennych. Od 3 listopada 2021 r. – po odbiorze przeprowadzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Głubczycach – urządzenia wykorzystywano do przyrządzania posiłków dla uczniów. Wyjątkiem był piec konwekcyjno-parowy, który na dzień 10 listopada 2021 r. nie został jeszcze wprowadzany do eksploatacji³³.

(akta kontroli str. 336-339, 534-538, 557, 607-611)

2.4. Fakturę VAT nr 00283/2020 na kwotę 119 125,50 zł Wykonawca wystawił 31 grudnia 2020 r., czyli przed wykonaniem zadania określonego w umowie z 8 grudnia 2020 r. W dniu 31 grudnia 2020 r. Urząd przekazał na rachunek Szkoły 39 125,50 zł jako środki finansowe własne i 80 000 zł jako środki dotacyjne. Również 31 grudnia 2020 r. faktura została uregulowana w pełnej wysokości z rachunku Szkoły. W opisie faktury podpisanym przez Dyrektora Szkoły wskazano, że zadanie

²⁹ Dalej dostaw i montaż urządzeń.

³⁰ Dalej Wykonawca.

³¹ Spośród trzech wykonawców, którzy odpowiedzieli na zapytanie cenowe.

³² W tym dniu przeprowadzono w Szkole oględziny na podstawie art. 39 ust. 2a ustawy o NIK.

³³ Pracownicy kuchni zapoznawali się z jego obsługą i przeprowadzali próby przyrządzania posiłków.

zrealizowano w ramach Programu, powołano umowę dotacji oraz stwierdzono, że projekt jest finansowany z wydatków bieżących: 80 000 zł udzielonej dotacji i pozostała część z budżetu Gminy. W dekretacji wynagrodzenie wynikające z ww. faktury zostało zatwierdzone do wypłaty z § 4210 *Zakup materiałów i wyposażenia* w kwocie 80 000 zł i z § 4300 *Zakup usług pozostałych* w kwocie 39 125,50 zł, pomimo że dokument ten potwierdzał dokonanie wydatku inwestycyjnego na kwotę 78 527,78 zł, podlegającego kwalifikacji do grupy §§ 600 *Wydatki majątkowe*. Powyższe zagadnienia opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 189-194, 198-206)

2.5. Wszystkie składniki zamówienia z dniem 31 grudnia 2020 r. zostały ujęte w ewidencji księgowej Urzędu na koncie 013 *Pozostałe środki trwałe* i dokonano ich jednorazowego umorzenia na koncie 072 *Umorzenie pozostałych środków trwałych*. Postępowanie takie było niezgodne z zasadami rachunkowości w odniesieniu do środków trwałych o łącznej wartości 78 527,78 zł, których wartość jednostkowa przewyższała 10 000 zł, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 198-206)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Środki dotacji, w części wynoszącej 52 739,25 zł, wykorzystano na wydatki majątkowe, co stanowiło naruszenie § 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie realizacji modułu 3 oraz warunku określonego w § 2 ust. 10 i ust. 15 umowy dotacji. Kwota 119 125,50 zł wydatkowana na realizację zadania objętego wsparciem z Programu obejmowała zakupy inwestycyjne w kwocie 78 527,78 zł, tj. zakup: 1/ kuchni gastronomicznej gazowej 6 palnikowej z piekarnikiem elektrycznym za 11 735,34 zł, 2/ patelni uchyłnej gazowej 72l za 10 867,41 zł, 3/ pieca konwekcyjno-parowego Unox 5XGN za 34 096,83 zł, 4/ kotła gastronomicznego warzelnego gazowego 150l za 21 828,20 zł. Wydatki na zakup przedmiotowych czterech urządzeń gastronomicznych stanowiły wydatki majątkowe zakwalifikowane do § 606 *Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych*. Fakturę VAT nr 00283/2020 z 31 grudnia 2020 r. opiewającą na 119 125,50 zł uregulowano ze środków dotacji w wysokości 80 000 zł (tj. w 67,16%) a w pozostałej części, w kwocie 39 125,50 zł (tj. 32,84%), z budżetu Gminy Kietrz. Udział środków dotacji dla zakupu przedmiotowych czterech urządzeń wynosił łącznie 52 739,25 zł³⁴. W tej części środki dotacji przyznanej na zadania bieżące wykorzystano niezgodnie z przeznaczeniem na wydatki majątkowe (zakup środków trwałych o wartości jednostkowej przekraczającej 10 000 zł), co stanowiło naruszenie art. 168 ust. 4 ustawy o finansach publicznych³⁵, w związku z § 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie realizacji modułu 3 oraz § 2 ust. 10 i ust. 15 umowy dotacji. W myśl § 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie realizacji modułu 3 wydatki ponoszone w ramach realizacji zadania, o którym mowa w § 2 ust. 2 rozporządzenia, objętego wsparciem finansowym, stanowią wydatki bieżące organów prowadzących, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1-3 rozporządzenia. W § 2 ust. 10 i ust. 15 umowy dotacji także wprost określono, że *wydatki ponoszone w ramach realizacji zadania.. objętego wsparciem finansowym stanowią wydatki bieżące organów prowadzących oraz że dotacja przeznaczona jest na wydatki bieżące określone w art. 124 ust.*

³⁴ W tym: 1/ 7 881,45 zł (11 735,34 zł x 0,6716) w przypadku kuchni gastronomicznej gazowej 6 palnikowej z piekarnikiem elektrycznym, 2/ 7 298,55 zł (10 867,41 zł x 0,6716) w przypadku patelni uchyłnej gazowej 72l, 3/ 22 899,43 zł (34 096,83 zł x 0,6716) w przypadku pieca konwekcyjno-parowego Unox 5XGN, 4/ 14 659,82 zł (21 828,20 zł x 0,6716) w przypadku kotła gastronomicznego warzelnego gazowego 150l.

³⁵ Zgodnie z którym wykorzystanie dotacji następuje przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona, a przekazanie środków na rachunek beneficjenta nie oznacza wykorzystania dotacji.

3 ustawy o finansach publicznych i nie może być wydatkowana na wydatki majątkowe, o których mowa w art. 124 ust. 4 tej ustawy.

Przyczyną nieprawidłowości było zmodyfikowanie przez Z-cę Burmistrza pierwotnego zakresu przedmiotowego zadania, określonego we wniosku o udzielenie dotacji, opracowanym w uzgodnieniu z Dyrektorem Szkoły i zweryfikowanym przez Inspektora ds. Oświaty. Z-ca Burmistrza zeznał: *Ustalając listę urządzeń do zamówienia publicznego nie miałem świadomości, że każde urządzenie o wartości powyżej 10 tysięcy zł musi być potraktowane jako środek trwały – wydatek majątkowy.* Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że dotacja wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem podlegała zwrotowi na zasadach określonych § 3 ust. 7 i ust. 11 umowy dotacji.

(akta kontroli str. 161-183, 207-211, 262-265, 336-339, 573-575)

2. Gmina nie zrealizowała zadania objętego wsparciem z Programu w terminie wynikającym z § 5 ust. 1 rozporządzenia w sprawie realizacji modułu 3 i określonym w § 3 ust. 4 umowy dotacji, tj. do 31 grudnia 2020 r.

Środki dotacji w kwocie 80 000 zł wpłynęły na rachunek bankowy Urzędu 26 czerwca 2020 r. Zgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia w sprawie realizacji modułu 3 dotacja została przyznana na rok budżetowy 2020. Dotacja została udzielona na powierzone zadanie publiczne: doposażenie i poprawę funkcjonowania stołówki szkolnej (§ 1 ust. 1 umowy dotacji). Dotację należało wykorzystać w nieprzekraczalnym terminie do 31 grudnia 2020 r. (§ 3 ust. 4 umowy dotacji). Urządzenia, których dostawa i montaż były przedmiotem umowy z 8 grudnia 2020 r., były dostarczane i montowane w Szkole, w styczniu i lutym 2021 r., z wyłączeniem trzech największych urządzeń (pieca konwekcyjno-parowego, kotła warzelnego i okapu) zamontowanych dopiero w październiku 2021 r. (po zakończeniu przebudowy i modernizacji kuchni). Zgodnie z § 3 ust. 5 umowy dotacji *przez wykorzystanie dotacji rozumie się zapłatę za zrealizowane zadanie, na które dotacja została udzielona.* Do 31 grudnia 2020 r. kuchnia nie została doposażona i nie poprawiło się jej funkcjonowanie. Gmina 31 grudnia 2020 r. zapłaciła za zadanie, które nie zostało zrealizowane – do tej daty urządzenia nie zostały bowiem dostarczone do szkoły i zamontowane w kuchni.

Z zeznań Z-cy Burmistrza wynikało, że opóźnienie w realizacji Programu było spowodowane zmianą zakresu zadania – zamiarem wykorzystania dotacji do przeprowadzenia modernizacji zespołu kuchennego, niezgłoszeniem się wykonawców gotowych do opracowania dokumentacji projektowej tej modernizacji oraz epidemią COVID-19, która istotnie utrudniała organizację pracy Urzędu poprzez liczne absencje pracowników i długotrwałą nieobecność Pani Burmistrz. Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli, w przypadku powzięcia przekonania, że zakres prac i doposażenia kuchni określone w umowie dotacji są niewystarczające, a zasadne jest przeprowadzenie kompleksowej modernizacji zespołu kuchennego, jedynym słusznym rozwiązaniem był zwrot dotacji przyznanej na rok 2020. Jak bowiem przyznał Z-ca Burmistrza, w grudniu 2020 r. oczywiste było, że modernizacji nie uda się przeprowadzić do końca roku, jak również to, że montaż większości urządzeń określonych w umowie z 8 grudnia 2020 r. będzie niemożliwy i/lub nieracjonalny przed zakończeniem tej modernizacji.

(akta kontroli str. 160-175, 183-194, 207-211, 618-622)

3. Gmina 31 grudnia 2020 r. zapłaciła Wykonawcy całość wynagrodzenia należnego na podstawie umowy 8 grudnia 2020 r. – tj. 119 125,50 zł, pomimo niespełnienia przez Wykonawcę świadczenia wynikającego z tej umowy, co stanowiło naruszenie art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

Elementy stanowiące przedmiot udzielonego zamówienia były wysyłane Wykonawcy bezpośrednio od producentów lub importerów w dniach od 8 stycznia do 2 lutego

2021 r. i dostarczone do Szkoły w styczniu i w lutym 2021 r. Mniejsze urządzenia i sprzęty były na bieżąco montowane przez Wykonawcę. Z uwagi na brak możliwości montażu pieca konwekcyjno-parowego, kotła warzelnego i okapu, o łącznej wartości 60 322 zł, w istniejących pomieszczeniach³⁶, urządzenia te zamontowano w październiku 2021 r., po zakończeniu prowadzonej od 9 czerwca 2021 r. do 30 września 2021 r. modernizacji zespołu kuchennego.

Wykonawca swoje świadczenie w zakresie dostawy urządzeń spełnił do końca lutego 2021 r. W tym samym terminie częściowo spełnił świadczenie w zakresie montażu urządzeń, a w zakresie montażu pieca konwekcyjno-parowego, kotła warzelnego i okapu, takiego świadczenia nie spełnił. Zgodnie z art. 44 ust. 2 ustawy o finansach publicznych *jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków*, a w myśl art. 44 ust. 3 pkt 3 tej ustawy *wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań*. Na mocy umowy z 8 grudnia 2020 r. Wykonawca zobowiązany był do *należytego wykonania przedmiotu umowy* (§ 2 ust. 1 umowy), którym był *zakup, dostawa i montaż urządzeń oraz usługa instalacyjna dotycząca lamp LED określonych w załączniku do umowy zgodnie z ofertą Wykonawcy z dnia 2020 r.* (§ 1 ust. 1). Wykonawcy przysługiwało wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości 119 125,50 zł za zrealizowane i odebrane prace (§ 4 ust. 2 pkt 5, § 5 ust. 1 umowy). Skoro Wykonawca nie spełnił świadczenia do 31 grudnia 2020 r. to wypłacona mu tego dnia kwota 119 125,50 zł była w istocie przedpłatą na poczet wynagrodzenia uiszczoną przez Gminę (dłużnika świadczenia pieniężnego) przed terminem spełnienia przez Wykonawcę (wierzyciela świadczenia pieniężnego) jego świadczenia wzajemnego i przed terminem zapłaty wynagrodzenia. Z treści umowy z 8 grudnia 2020 r. ani innej czynności prawnej nie wynikała możliwość świadczenia pieniężnego przed zrealizowaniem dostawy i montażu urządzeń. Przedwczesne spełnienie świadczenia pieniężnego stwarzało także ryzyko dla interesu publicznego, a przez to było niegospodarne. Gmina pozostała bowiem bez żadnych zabezpieczeń (np. gwarancji ubezpieczeniowej, poręczenia bankowego itp.) na wypadek zaniechania albo nienależytego świadczenia ze strony Wykonawcy. Odpowiedzialność za ten stan ponosił Z-ca Burmistrza, który w protokole odbioru prac z 31 grudnia 2020 r. potwierdził wykonanie umowy z 8 grudnia 2020 r., pomimo że faktycznie urządzenia nie zostały dostarczone i zamontowane. Działania Dyrektora Szkoły nie podlegały ocenie Najwyższej Izby Kontroli, gdyż Szkoła nie była jednostką kontrolowaną. Dyrektor Szkoły zeznała: *W dniu 31 grudnia 2020 r. nie wiedziałam gdzie urządzenia się znajdowały i nadal tego nie wiem. Podpisując fakturę z 31 grudnia 2020 r. w dniu 31 grudnia 2020 r. opierałam się wyłącznie na protokole odbioru podpisanym przez Z-ca Burmistrza. Nie uczestniczyłam w odbiorze, ani nie widziałam urządzeń aż do stycznia – lutego 2021 r., gdy były one dostarczane do Szkoły. Nie miałam wątpliwości co do złożenia podpisu pod fakturą, gdyż miałam zaufanie do przełożonego.*

(akta kontroli str. 184-187, 188-197, 207-211, 262-265, 534-538, 607-611)

4. W dniu 31 grudnia 2020 r. nierzetelnie dokonano odbioru przedmiotu umowy z 8 grudnia 2020 r. na kwotę 119 125,50 zł, gdyż Wykonawca faktycznie nie wykonał umowy.

Z-ca Burmistrza 31 grudnia 2020 r. spisał z Wykonawcą protokół odbioru, w którym m.in. potwierdził, że *ilość urządzeń i sprzętu odpowiada zamówieniu* oraz postanowił *odebrać urządzenia i sprzęt o wartości 119 125,50 zł*. Ustalenia protokołu były niezgodne ze stanem rzeczywistym, ponieważ – jak opisano wyżej

³⁶ Gabaryty urządzeń uniemożliwiały wniesienie ich do pomieszczeń kuchennych (otwory drzwiowe i okienne miały zbyt mały prześwit).

w nieprawidłowości 2. i 3. – urządzenia i wyposażenie nie zostały dostarczone. Oprócz bezpodstawnego wypłacenia Wykonawcy wynagrodzenia, skutkiem nieprawidłowości było ograniczenie możliwości wyegzekwowania od Wykonawcy świadczenia w zakresie montażu urządzeń oraz faktyczne skrócenie okresu gwarancji udzielonej przez Wykonawcę (tiret 3 protokołu). W zeznaniach Z-ca Burmistrza przyznał, że w dniu 31 grudnia 2020 r. urządzeń nie było w Szkole, a w zakresie przebiegu i szczegółów odbioru skorzystał z przysługującego mu prawa do odmowy odpowiedzi na zadane pytanie.

(akta kontroli str. 188, 207-211, 262-265, 266-269, 336-339)

5. Umowa z 8 grudnia 2020 r. na dostawę i montaż urządzeń, przewidująca obowiązek zapłaty przez Gminę wynagrodzenia w kwocie 119 125,50 zł – wbrew wymogowi ustanowionemu w art. 46 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym – została zawarta bez kontrasygnaty Skarbnika Gminy lub osoby przez niego upoważnionej. Zgodnie z przywołanym przepisem, *jeżeli czynność prawna może spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, do jej skuteczności potrzebna jest kontrasygnata skarbnika gminy (głównego księgowego budżetu) lub osoby przez niego upoważnionej*. Za nieprawidłowość odpowiadał Z-ca Burmistrza, który udzielając zamówienia publicznego Wykonawcy, nie przedstawił umowy Skarbnikowi do kontrasygnaty, gdyż – jak zeznał – zapomniał o tym wymogu.

(akta kontroli str. 184-187, 207-211)

6. Prowadząc postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na dostawę i montaż urządzeń w Urzędzie zaniechano rejestracji sprawy, korespondencji i umowy, co stanowiło naruszenie przepisów instrukcji kancelaryjnej – w szczególności § 40 ust. 1, § 52 ust. 1, § 57, § 61 ust. 1 – oraz § 2 ust. 1 i § 3 Zarządzenia nr 96/2016 Burmistrza Kietrza z 12 grudnia 2016 r. w sprawie zasad prowadzenia Centralnego Rejestru Umów w Urzędzie Miejskim w Kietrze (ze zm.).

Dla ww. postępowania nie został nadany numer sprawy i nie prowadzono akt sprawy. Trzy zapytania cenowe z 1 grudnia 2020 r. skierowane do wykonawców nie zostały ujęte w rejestrze korespondencji wychodzącej, a trzech propozycji cenowych z 7 grudnia 2020 r. nie ujęto w rejestrze korespondencji wpływającej. Wskazane wyżej regulacje przewidują obowiązki w zakresie: rejestracji przesyłek wpływających (§ 40 ust. 1), nadania numeru sprawy (rozpoczęcia nowej sprawy) i oznaczania tym numerem dokumentów dotyczących tej sprawy (§ 52 ust. 1) oraz rejestracji przesyłek wychodzących (§ 61 ust. 1 i nast.). Ponadto umowie z 8 grudnia 2020 r. nie nadano numeru i nie wykazano jej w Centralnym Rejestrze Umów Urzędu, co stanowiło naruszenie § 2 ust. 1 Zarządzenia Burmistrza nr 96/2016. Za niedopełnienie ww. obowiązków odpowiedzialność ponosił Z-ca Burmistrza, który osobiście przekazywał przedsiębiorcom zapytania cenowe i odbierał propozycje cenowe, z pominięciem obowiązujących w tym zakresie procedur. Z-ca Burmistrza zeznał, że *były to mało istotne uchybienia proceduralne, a liczyło się osiągnięcie celu w postaci zapewnienia urządzeń dla zespołu kuchennego*. Najwyższa Izba Kontroli nie podziela powyższego stanowiska, gdyż przy udzielaniu zamówień publicznych obowiązki rejestracyjne są istotne dla zachowania ścieżki audytu i transparentności wydatków.

(akta kontroli str. 207-211, 575, 624-627)

7. Kontrolowana jednostka w sposób niegospodarny doprowadziła do zutylizowania siedmiu lamp LED, zakupionych z wykorzystaniem środków z dotacji za kwotę 4 305 zł (według ewidencji księgowej), zaledwie po niespełna pięciu miesiącach ich użytkowania.

Przedstawiciel Wykonawcy oświadczył, że zgodnie z umową z 8 grudnia 2020 r. w kuchni zamontował siedem lamp LED. Wskazał przy tym, w oparciu o okazany dokument księgowy, że były to lampy – panele oświetleniowe LED – typu GT-

PAL40W120-NB. Podczas oględzin w Szkole stwierdzono, że w kuchni są zamontowane inne lampy. Według oświadczenia Kierownika Referatu Gospodarki Komunalnej, Budownictwa i Drogownictwa UM w Kietrze, w wyniku zadania *Modernizacja zespołu kuchennego w Zespole Szkół w Kietrze przy ul. Głowackiego 37*, na które Gmina ogłosiła przetarg 26 kwietnia 2021 r., przewidziano wymianę całego oświetlenia w pomieszczeniach kuchni. W dokumentacji projektowej ze stycznia 2021 r. nie uwzględniono, że w styczniu 2021 r. w kuchni zamontowanych zostało siedem nowych lamp LED przewidzianych w umowie z 8 grudnia 2020 r. Wykonawca zadania zrealizowanego w okresie od 9 czerwca – 30 września 2021 r., zgodnie z umową nr WBK 272.1.2021 z 9 czerwca 2021 r. zamontował wszystkie nowe lampy LED typu M.1.1 i M.4. Według informacji od tego wykonawcy, lampy znajdujące się wcześniej w pomieszczeniach kuchennych zostały zdemontowane i przekazane do utylizacji. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli było to działanie niegospodarne, gdyż lampy LED były objęte gwarancją producenta i Wykonawcy i nadawały się do dalszego użytku. Z-ca Burmistrza wyjaśnił: *Na etapie ogłaszania przetargu na modernizację zespołu kuchennego nie dokonałem sprawdzenia wspomnianych kosztorysów w zakresie zawarcia w nich montażu lamp w pomieszczeniu kuchni. Po wyłonieniu wykonawcy modernizacji oraz kolejnej wizycie w modernizowanych pomieszczeniach kuchni okazało się, że w zakresie inwestycji faktycznie znajduje się montaż lamp.* Według wyjaśnień Z-ca Burmistrza, z wykonawcą instalacji elektrycznej poczyniono wówczas ustne ustalenia, że już zainstalowane lampy LED zostaną zdemontowane i zdeponowane w budynku szkoły w celu ich późniejszego wykorzystania w pomieszczeniach przynależnych do pomieszczenia kuchni. Ostatecznie jednak ustalenia te nie zostały dotrzymane, a zdemontowane lampy zostały zutylizowane. Pismem z 1 grudnia 2021 r. Dyrektor Szkoły wystąpiła do Urzędu o zdjęcie ze stanu ewidencji sprzętu i wyposażenia lamp LED zakupionych w toku realizacji Programu.

(akta kontroli str. 195-198, 203-206, 212-220, 243-248, 552-559, 612-617, 618-622, 628-632)

8. Gmina zaewidencjonowała cztery urządzenia, o łącznej wartości 78 527,78 zł, jako pozostałe środki trwałe i dokonała jednorazowego ich umorzenia, co stanowiło naruszenie przepisów o rachunkowości i zasad rachunkowości przyjętych w kontrolowanej jednostce³⁷.

W ramach umowy z 8 grudnia 2020 r. Gmina nabyła dla Szkoły urządzenia i wyposażenie za cenę 119 125,50 zł, tym cztery urządzenia o łącznej wartości 78 527,78 zł, których jednostkowa wartość była wyższa niż 10 000 zł³⁸. Kwotę 119 125,50 zł, na jaką opiewała wystawiona przez Wykonawcę 31 grudnia 2020 r. faktura VAT nr 00283/2020, w dekretacji zatwierdzono do wypłaty z § 4210 *Zakup materiałów i wyposażenia* na kwotę 80 000 zł i z § 4300 *Zakup usług pozostałych* na kwotę 39 125,50 zł. Następnie przedmiotowe cztery urządzenia zostały ujęte w ewidencji księgowej na koncie 013 *Pozostałe środki trwałe* i z datą 31 grudnia 2020 r. dokonano ich jednorazowego umorzenia na koncie 072 *Umorzenie pozostałych środków trwałych*.

Przedmiotowe cztery urządzenia stanowiły środki trwałe w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³⁹, zgodnie z którym środkami trwałymi są rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku

³⁷ Zarządzenie nr 133/2017 Burmistrza Kietrza z dnia 29 grudnia 2019 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości, dalej polityka rachunkowości.

³⁸ Były to: 1/ kuchnia gastronomiczna gazowa 6 palnikowa z piekarnikiem elektrycznym (o wartości 11 735,34 zł), 2/ patelnia uchylna gazowa 72l (10 867,41 zł), 3/ piec konwekcyjno-parowy Unox 5XGN (34 096,83 zł), 4/ kocioł gastronomiczny warzelny gazowy 150l (21 828,20 zł).

³⁹ Dz. U. z 2021 r. poz. 217, ze zm.

i przeznaczone na potrzeby jednostki, w tym w szczególności maszyny, urządzenia, środki transportu i inne rzeczy. Zakwalifikowanie nabycia przedmiotowych urządzeń do wydatków poniesionych z § 4210 *Zakup materiałów i wyposażenia* z § 4300 *Zakup usług pozostałych* (grupa wydatków bieżących) było niezgodnie z Klasyfikacją paragrafów wydatków i środków (z objaśnieniami), stanowiącą załącznik nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych⁴⁰. W wyjaśnieniach zamieszczonych pod § 614 *Wydatki na zakupy inwestycyjne pozostałych jednostek*, wskazano, że z wydatków na cele inwestycyjne wyodrębnione zostały zakupy. W paragrafach: 605, 607, 611 i 613 ujmuje się wydatki na inwestycje, bez zakupów inwestycyjnych, które należy klasyfikować odpowiednio w paragrafach: 606, 608, 612 i 614. Zakupy te odnoszą się do środków trwałych niezaliczonych do pierwszego wyposażenia, których wartość początkowa jest wyższa od kwoty określonej w art. 16f ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych⁴¹ (tj. 10 000 zł), a odpisy amortyzacyjne od tych środków trwałych nie są dokonywane jednorazowo lub gdy od nich nie dokonuje się odpisów amortyzacyjnych w przypadkach określonych w tej ustawie. Wydatki na zakup przedmiotowych czterech urządzeń gastronomicznych stanowiły wydatki majątkowe i powinny zostać zakwalifikowane do § 6060 *Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych* (grupa wydatków majątkowych).

Ujęcie nabytych czterech urządzeń w ewidencji księgowej na koncie 013 – *Pozostałe środki trwałe*, było niezgodne z opisem do konta 013 w Planie kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, stanowiącym załącznik nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej⁴². Na tym koncie ewidencjonuje się bowiem stan oraz zwiększenia i zmniejszenia wartości początkowej środków trwałych niepodlegających ujęciu na kontach: 011, 014, 016 i 017, wydanych do używania na potrzeby jednostki, które podlegają umorzeniu lub amortyzacji w pełnej wartości w miesiącu wydania ich do używania. Natomiast na koncie 011 – *Środki trwałe*, ewidencjonuje się stan oraz zwiększenia i zmniejszenia wartości początkowej środków trwałych związanych z wykonywaną działalnością jednostki, które nie podlegają ujęciu na kontach: 013, 014, 016 i 017. Wskazane urządzenia nie stanowiły środków trwałych podlegających jednorazowemu umorzeniu i w związku z tym winny być ujęte w ewidencji księgowej na koncie 011.

Odnosnie do jednorazowego umorzenia tych środków trwałych należy stwierdzić, że zgodnie z § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie planów kont, środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne umarza się lub amortyzuje, przy czym odpisów umorzeniowych lub amortyzacyjnych dokonuje się według zasad przyjętych przez jednostkę zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, a ustalając zasady umarzania lub amortyzacji, jednostka może przyjąć stawki określone w ustawie o podatku dochodowym albo stawki określone przez jednostkę nadrzędną albo zarząd jednostki samorządu terytorialnego. Jednocześnie w § 7 ust. 2 w pkt 1-6 rozporządzenia w sprawie planów kont wskazano, że jednorazowo, przez spisanie w koszty w miesiącu przyjęcia do używania, mogą być umarzone książki i inne zbiory biblioteczne, środki dydaktyczne służące procesowi

⁴⁰ Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, ze zm., dalej rozporządzenie w sprawie klasyfikacji wydatków.

⁴¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 1800, ze zm., dalej ustawa o podatku dochodowym.

⁴² Dz. U. z 2020 r. poz. 342, dalej rozporządzenie w sprawie planów kont.

dydaktyczno-wychowawczemu realizowanemu w szkołach i placówkach oświatowych, odzież i umundurowanie, meble i dywany, inwentarz żywy oraz pozostałe środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne o wartości nieprzekraczającej wielkości ustalonej w ustawie o podatku dochodowym, dla których odpisy amortyzacyjne są uznawane za koszt uzyskania przychodu w 100% ich wartości w momencie oddania do użytkowania. Natomiast zgodnie z art. 16f ust. 3 ustawy o podatku dochodowym, odpisów amortyzacyjnych dokonuje się zgodnie z art. 16h-16m powołanej ustawy, gdy wartość początkowa środka trwałego albo wartości niematerialnej i prawnej w dniu przyjęcia do użytkowania jest wyższa niż 10 000 zł. Zakup wskazanych na wstępie czterech urządzeń gastronomicznych był nabyciem środków trwałych, a z uwagi na ich wartość jednostkową ponad 10 000 zł, nie podlegał umorzeniu jednorazowo w pełnej wartości. Jednorazowe umorzenie tych urządzeń stanowiło naruszenie art. 16f ustawy o podatku dochodowym, w związku z § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie planów kont. Przedmiotowe cztery urządzenia powinny podlegać sukcesywnym odpisom amortyzacyjnym na koncie 071 *Umorzenie środków trwałych*.

Za zatwierdzenie faktury do wypłaty z podaniem niewłaściwej klasyfikacji wydatków odpowiedzialność ponosi Z-ca Burmistrza, który – jak już wcześniej opisano – nie przedstawił umowy Skarbnikowi Gminy do kontrasygnaty, ani w inny sposób nie poinformował pracowników Referatu Finansowo-Podatkowego o zmianach zakresu zadania. Skarbnik wyjaśniła, że z przedłożonej do wypłaty faktury nie wynikało, aby obejmowała ona zakupy inwestycyjne, w związku z czym została zatwierdzona do wypłaty. Za nieprawidłowe ujęcie środków trwałych w ewidencji i ich umorzenie odpowiedzialność ponosi Skarbnik Gminy, gdyż po otrzymaniu specyfikacji szczegółowej do faktury VAT wystawionej przez Wykonawcę 23 lutego 2021 r. (tj. po faktycznym dostarczeniu urządzeń i wyposażenia) – wobec wątpliwości przedstawionych przez pracowników merytorycznych – zdecydowała o wprowadzeniu środków trwałych na konto 013 *Pozostałe środki trwałe* i konsekwentnie o jednorazowym ich umorzeniu na koncie 072. Odnosząc się do motywów takiego działania Skarbnik wyjaśniła, że w jej ocenie taki sposób księgowania był dopuszczalny, gdyż brzmienie § 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie realizacji modułu 3 pozwala przyjąć, że każdy wydatek na doposażenie stołówki czy kuchni szkolnej z mocy tego przepisu stanowi wydatek bieżący, a wskazuje na to wyrażenie „stanowią wydatek bieżący”. Ustawodawca nie użył sformułowania, że wydatki w ramach programu powinny być wydatkami bieżącymi, tylko nadał im taki status. Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli stanowisko to jest błędne, gdyż zwrot „stanowią wydatek bieżący” należy tak interpretować, że wydatki objęte wsparciem finansowym muszą stanowić wydatki bieżące. Wykładnia taka znajduje również potwierdzenie w brzmieniu samego Programu⁴³, gdzie w części V.2 ust. 2 przesądzono, że zakres realizowanych zadań modułu 3 mogą stanowić wyłącznie wydatki bieżące.

(akta kontroli str. 198, 199-206, 447-449, 633)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

Gmina naruszyła postanowienia umowy dotacji poprzez niedotrzymanie terminu realizacji zadania oraz niezgodnie z przeznaczeniem wykorzystanie środków dotacji. Dotację należało wykorzystać w nieprzekraczalnym terminie do 31 grudnia 2020 r. (§ 3 ust. 4 umowy dotacji), podczas gdy zakupione urządzenia i wyposażenie były dostarczane do Szkoły w styczniu i lutym 2021 r., a zadanie faktycznie zakończono 3 listopada 2021 r., kiedy stołówka rozpoczęła wydawanie posiłków przyrządzanych

⁴³ Uchwała nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023 (M.P. z 2018 r. poz. 1007).

przy użyciu nowych urządzeń. Wbrew jednoznacznym zapisom umowy dotacji, że dotacja jest przeznaczona na wydatki bieżące, większość środków z dotacji – tj. 52 739,25 zł z 80 000 zł, czyli 65,92% – została wydatkowana na wydatki majątkowe (zakupy inwestycyjne).

Za oceną negatywną przemawiały także nieprawidłowości: 1/ dokonanie 31 grudnia 2020 r. fikcyjnego odbioru urządzeń i wyposażenia, 2/ zapłacenie 31 grudnia 2020 r. Wykonawcy 119 125,50 zł za niezrealizowane zadanie, 3/ konsekwentne księgowanie wydatków (składników) majątkowych jako wydatków bieżących (składników niemajątkowych).

OBSZAR

3. Prawdliwość rozliczenia otrzymanej dotacji na zakup wyposażenia i usług związanych z realizacją zadania organizacji stołówek i miejsc spożywania posiłków.

Opis stanu faktycznego

3.1. Gmina na realizację zadania z Programu wydatkowała ogółem 119 125,50 zł, z tego 80 000 zł (67,16%) sfinansowano ze środków dotacji celowej, a 39 125,50 zł (32,84%) – ze środków własnych. Dotacja nie została zwrócona ani w całości, z powodu faktycznego niewykorzystania jej w terminie określonym w umowie dotacji – do 31 grudnia 2020 r., ani w części w jakiej wykorzystano ją niezgodnie z przeznaczeniem, czyli na wydatki o charakterze majątkowym, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 188-192, 193-194)

3.2. Szkoła, realizując obowiązek określony § 14 ust. 1 rozporządzenia w sprawie realizacji modułu 3, złożyła do Urzędu w dniu 24 lutego 2021 r. sprawozdanie z realizacji zadania. W sprawozdaniu wyszczególniono m.in. dane Szkoły, średnią liczbę uczniów korzystających z obiadów, koszt realizacji zadania, kwoty dotacji (otrzymanej i wykorzystanej), zestawienie ilościowo-wartościowe realizacji zadania (zgodne z danymi rachunku i faktury wystawionej przez wykonawcę), wyjaśnienie rozbieżności pomiędzy kalkulacją kosztów realizacji zadania zawartą w złożonym wniosku, a ich faktyczną wysokością (niezrealizowanie remontu planowanego na 2020 r. i zaplanowanie modernizacji stołówki na rok 2021). Ponadto, w sprawozdaniu odnotowano, że w realizacji zadania wystąpiły problemy polegające na niemożności wniesienia do kuchni i zamontowania w niej okapu kuchennego, kotła warzelnego, patelni gazowej uchylnej i pieca konwekcyjno-gazowego, z powodu zbyt wąskich otworów drzwiowych i okiennych.

(akta kontroli str. 225-229)

3.3. Burmistrz, realizując obowiązek określony § 14 ust. 1 rozporządzenia w sprawie realizacji modułu 3, złożyła Wojewodzie Opolskiemu w dniu 3 marca 2021 r. sprawozdanie z realizacji zadania określonego w umowie dotacji. Dane zawarte w sprawozdaniu Burmistrza były tożsame z danymi zawartymi w sprawozdaniu Szkoły, w tym w zakresie opisu problemów w realizacji zadania. W dniu 15 marca 2021 r. Burmistrz złożyła korektę powyższego sprawozdania, zastępując w pkt 4 na stronie 5, opis problemów w realizacji zadania, stwierdzeniem *środki finansowe zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem*. Według notatki służbowej Inspektora ds. Oświaty o „konieczności” złożenia korekty została poinformowana telefonicznie przez pracownika Kuratorium Oświaty w Opolu.

(akta kontroli str. 434-445, 600-608)

3.4. Realizacja zadania dofinansowanego z Programu od lutego 2021 r. była przedmiotem kontroli Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Kietrze. W toku tej kontroli powzięto ustalenia o nieprawidłowościach, które w istotnej części znalazły

potwierdzenie w toku kontroli przeprowadzonej przez Najwyższą Izbę Kontroli. Pomimo jednak sporządzenia dokumentu pn. *Protokół Komisji Rewizyjnej z kontroli przeprowadzonej dnia 10 marca i 16 kwietnia 2021 r. w Zespole Szkół w Kietrze*, procedura kontrolna Komisji Rewizyjnej została zablokowana sporami proceduralnymi wewnątrz Komisji (niepodpisanie protokołu przez jednego z członków Komisji, kwestionowanie sposobu obradowania i trybu uchwalania wniosków, przekroczenie terminu sformułowania wniosków i zaleceń) oraz zmianami personalnymi. Do czasu zakończenia czynności kontrolnych Najwyższej Izby Kontroli, kontrola Komisji Rewizyjnej nie została zakończona w sposób przewidziany w § 16 ust. 3 Załącznika Nr 7 do Statutu Gminy Kietrz⁴⁴ określającego Zakres, zasady i tryb działania Komisji Rewizyjnej, czyli skierowaniem zaleceń i wniosków do Rady Miejskiej celem uzyskania zatwierdzenia, a następnie przekazaniem ich do Burmistrza i kierownika kontrolowanej jednostki. Niemniej jednak Przewodniczący Komisji Rewizyjnej i Przewodniczący Rady Miejskiej sygnalizowali Burmistrzowi występowanie nieprawidłowości przy realizacji Programu, w tym przesyłając ww. protokół z kontroli podpisany przez trzech spośród czterech członków Komisji. Realizacja Programu nie została ujęta w planie kontroli zarządczej Urzędu, jak i nie przeprowadzono kontroli wewnętrznej. Nie podjęto udokumentowanych działań w celu wyjaśnienia przypadków nieprzestrzegania przez pracowników Urzędu ustalonej organizacji i porządku pracy. Zagadnienia te opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 270-288, 286-313)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Gmina w terminie do 15 stycznia 2021 r. nie zwróciła 80 000 zł dotacji niewykorzystanej do 31 grudnia 2020 r. (wobec niezrealizowania w tym terminie zadania, na które dotacja została udzielona), co stanowiło naruszenie § 3 ust. 6 umowy dotacji.

Jak szczegółowo opisano w nieprawidłowości 2. i 3. w obszarze II niniejszego wystąpienia pokontrolnego, zadania nie zrealizowano w terminie do 31 grudnia 2020 r., a co za tym idzie, dotacja udzielona na to zadanie nie została wykorzystana w nieprzekraczalnym terminie do 31 grudnia 2020 r. (§ 3 ust. 4 umowy dotacji). Zgodnie z § 3 ust. 5 umowy dotacji *przez wykorzystanie dotacji rozumie się zapłatę za zrealizowane zadanie, na które dotacja została udzielona*. Do 31 grudnia 2020 r. kuchnia nie została doposażona i nie poprawiło się jej funkcjonowanie. Gmina 31 grudnia 2020 r. zapłaciła za zadanie, które nie zostało zrealizowane – do tej daty urządzenia nie zostały dostarczone do szkoły i nie zostały zamontowane w kuchni. Stosownie do § 3 ust. 6 umowy dotacji, niewykorzystana dotacja podlegała zwrotowi w nieprzekraczalnym terminie do 15 stycznia 2021 r. Zaniechanie zwrotu dotacji skutkuje naliczaniem odsetek w wysokości przewidzianej dla zaległości podatkowych.

Za zaniechanie zwrotu dotacji odpowiedzialność spoczywa na Burmistrzu i Z-ca Burmistrza, którzy wiedzieli, że zadanie nie zostało zrealizowane do końca 2020 r. – tj. że urządzenia i wyposażenie nie zostały dostarczone i zamontowane w Szkole do 31 grudnia 2020 r. Burmistrz wyjaśniła, że obowiązek zwrotu dotacji nie był jej sygnalizowany przez pracowników merytorycznie odpowiedzialnych za wykonanie zadania, jak i przez Skarbnika Gminy – z wyjaśnień pracowników wynikało, że zadanie zostało w całości wykonane, stąd nie miała podstaw przypuszczać, aby

⁴⁴ Załącznik do uchwały nr XXVI/222/2016 Rady Miejskiej w Kietrze z dnia 29 września 2016 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Kietrz (Dz. Urz. Woj. Opolskiego z 2016 r. poz. 2130, ze zm.), dalej Statut.

powstał obowiązek zwrotu dotacji. Burmistrz wskazała, że była zainteresowana realizacją celu w postaci doposażenia kuchni i jej modernizacji celem stworzenia jak najlepszych warunków do realizacji funkcji opiekuńczej szkoły i w jej przekonaniu cel ten udało się zrealizować. Z-ca Burmistrza podkreślił, że przeznaczone dla Szkoły urządzenia wymagały podłączenia do instalacji gazu, wody, kanalizacji i elektroenergetycznej, a te były przewidziane w projekcie modernizacji (zrealizowanej w okresie od 9 czerwca 2021 r. do 30 września 2021 r.) i wyjaśnił: *Uznałem, że sam zakup urządzeń, biorąc pod uwagę opisany wyżej dylemat montażowy pod kątem przyszłej modernizacji zespołu kuchennego, jest wystarczający dla spełnienia wymagań umowy o dofinansowanie, a przede wszystkim jest wykorzystaniem udzielonej dotacji, w moim mniemaniu nie było podstaw do przedsięwzięcia działań zmierzających do zwrotu dotacji.* Najwyższa Izba Kontroli nie kwestionuje osiągnięcia celu zadania. Nastąpiło to jednak w październiku 2021 r., czyli 10 miesięcy po terminie określonym w umowie dotacji. Do 31 grudnia 2020 r. Gmina jedynie zamówiła urządzenia i wyposażenie oraz dokonała na rzecz Wykonawcy świadczenia pieniężnego odpowiadającą pełnej wartości tego zamówienia. Zamówienie urządzeń i wyposażenia w celu ich dostawy w styczniu i lutym 2021 r. i przechowywania przez 10 miesięcy nie wyczerpywało znamion zrealizowania zadania.

(akta kontroli str. 153-159, 193-194, 243-248, 447-449, 607-611, 612-617, 618-622, 623)

2. W Urzędzie nie zapewniono rzetelnego nadzoru nad wykonywaniem zadań w ramach realizacji umowy dotacji.

Pomimo tego, że do zadań Burmistrza, jako Kierownika Urzędu należało zapewnienie realizacji ustalonych zadań Urzędu, poprzez nadzór i skuteczną kontrolę ich wykonania przez wszystkich pracowników w nim zatrudnionych (§ 18 ust. 1 pkt 1 Regulaminu Organizacyjnego), realizacja zadania dofinansowanego z Programu nie została objęta skutecznym nadzorem, np. poprzez przeprowadzenie kontroli wewnętrznej, której celem jest badanie prawidłowości realizacji zadań i efektywności działania. O zasadności przeprowadzenia weryfikacji w tym obszarze, świadczyły wyniki kontroli prowadzonej przez Komisję Rewizyjną (od lutego do kwietnia 2021 r.), wskazujące na szereg wątpliwości dotyczących jego realizacji⁴⁵.

Do obowiązków Burmistrza należało także wykonywanie uprawnień zwierzchnika służbowego⁴⁶ i wykonywanie czynności z zakresu prawa pracy wobec pracowników Urzędu, w tym Z-cy Burmistrza⁴⁷ oraz sprawowanie nadzoru nad jego działalnością⁴⁸. Wobec Z-cy Burmistrza nie prowadzono jednak postępowania wyjaśniającego, pomimo tego, że osoba ta dopuściła się naruszeń przepisów określających organizację i porządek pracy. Burmistrz wyjaśniła, że nie przeprowadziła kontroli wewnętrznej i postępowania wyjaśniającego, gdyż realizacja zadania od lutego 2021 r. była objęta kontrolą Komisji Rewizyjnej, która nie zakończyła się zatwierdzeniem wniosków i zaleceń pokontrolnych. Burmistrz oczekiwała na formalne zakończenie tej kontroli – *trudno zakładać, aby w tej samej sprawie w tak małej jednostce jak Urząd Miejski w Kietrze prowadzić równoległe dwie kontrole – przez Radę za pośrednictwem Komisji Rewizyjnej, i przez Burmistrza.* Dodatkowo Burmistrz zwróciła uwagę na problemy w organizacji pracy i zadania związane z epidemią.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca jednak uwagę, że dotychczasowy przebieg czynności Komisji Rewizyjnej nie pozwalał na ustalenie, kiedy i czy w ogóle kontrola

⁴⁵ O treści zarzutów podnoszonych przez radnych Burmistrz była informowana podczas prac Komisji oraz w przekazywanej korespondencji (część tych zarzutów była poparta dowodami wskazującymi na ich zasadność).

⁴⁶ Art. 33 ust. 5 ustawy o samorządzie gminnym.

⁴⁷ Art. 7 pkt 1 ustawy z 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1282, ze zm.).

⁴⁸ § 6 ust. 2 Regulaminu Organizacyjnego.

tego organu zakończy się w sposób przewidziany w Statucie, tj. sformułowaniem i zatwierdzeniem wniosków oraz zaleceń pokontrolnych.

(akta kontroli str. 286-313, 583, 612-617)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w zakresie rozliczenia otrzymanej dotacji na zakup wyposażenia i usług związanych z realizacją zadania organizacji stołówek i miejsc spożywania posiłków.

W Urzędzie nie przedsięwzięto działań w kierunku zwrotu dotacji, pomimo że nie została ona wykorzystana w terminie określonym w umowie dotacji (do 31 grudnia 2020 r.). Zaniechano także przeprowadzenia kontroli wewnętrznej terminowości i prawidłowości realizacji zadania objętego dofinansowaniem z Programu.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

Wnioski Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. zwrot dotacji w całości, stosownie do § 3 ust. 6 umowy dotacji;
2. skorygowanie zapisów ewidencji księgowej dotyczących środków trwałych zakupionych w ramach realizacji zadania.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, 30 grudnia 2021 r.

Kontroler

Miron Rokujžo
specjalista kontroli państwowej

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu
Dyrektor

Dyrektor
Delegatury NIK w Opolu
podpis
Iwona Zyman

